Code : 111102 **M.A. Distance - I (Fresh / Repeater) Exam.- May - 2017**

Date : 09 - 05 - 2017 **Sociology Environment and Society** **Marks - 100**

Note : 1) Attempt any 4 questions from Q. No.1 to 7

2) Question no. 8 is compulsory .

Q. 1 Explain the concept of Environment and discuss E.F. Schumacher's approach to Environment. 20

Q. 2 Elaborate ecology, settlement patterns and social organization in colonial India. 20

Q. 3 Elaborate development of state policies and their consequences in colonial India. 20

Q. 4 Discuss in detail the various developmental projects and issues of displacement and rehabilitation 20

Q. 5 Elaborate the concept of Sustainable Development and discus in detail the debate on Sustainable Development 20

Q. 6 Discuss in detail the issues of urban environment pertaining to the pollution and health. 20

Q. 7 Elaborate the Global environmental Movements of North and South. 20

Q. 8 Write a short note on any two from following 20

1) Environmental Movements in India.

2) Intellectual Property Rights

3) Ecofeminism

4) Water Pollution

5) Biodiversity.

નોંધ : ૧) પ્રશ્ન ૧ થી ૭ માંથી કોઈપણ ચારનાં ઉત્તર લખો.
૨) પ્રશ્ન ૮ ફરજિયાત છે.

પ્ર. ૧ પર્યાવરણનો ખ્યાલ સમજાવી. ઈ એફ શુમાચરની દૃષ્ટિએ પર્યાવરણનો અભિગમ ચર્ચો. ૨૦

પ્ર. ૨ બ્રિટિશ સમયની ભારતીય પરિસ્થિતિ, વસાહતવાદ અને સામાજિક સંગઠન વિશે જણાવો. ૨૦

પ્ર. ૩ બ્રિટિશ સમયમાં ભારતમાં રાજ્યની નીતિનાં વિકાસ અને પરિણામો સમજાવો. ૨૦

પ્ર. ૪ વિવિધ વિકાસ વિષયક પ્રકલ્પ અને વિસ્થાપન અને પુનઃવર્સન પ્રશ્નો વિશે વિસ્તારપૂર્વક ચર્ચા કરો. ૨૦

પ્ર. ૫ સતત વિકાસનો ખ્યાલ સમજાવી, સતત વિકાસ પર વિસ્તારપૂર્વક વાદવિવાદ ચર્ચો. ૨૦

પ્ર. ૬ પર્યાવરણ અને આરોગ્યનાં સંદર્ભમાં નગરી પર્યાવરણ મુદ્દાની સવિસ્તાર ચર્ચા કરો. ૨૦

પ્ર. ૭ ઉત્તર અને દક્ષિણમાં વૈશ્વિક પર્યાવરણ ચળવળ વિશે સમજાવો. ૨૦

પ્ર. ૮ કોઈપણ બે પર નોંધ લખો. ૨૦

૧) ભારતમાં પર્યાવરણીય ચળવળ
૨) બૌદ્ધિક સંપતિ હક્ક
૩) પર્યાવરણ નારીવાદ
૪) પાણીનું પ્રદુષણ
૫) જૈવિક વિવિધતા

Code : 111102 **M.A. Distance - I (Fresh / Repeater) Exam.- May - 2017**

Date : 09 - 05 - 2017 **Sociology Environment and Society** **Marks - 100**

सूचना : १) प्रश्न नं. १ से ७ तक किन्हीं ४ प्रश्नों के उत्तर लिखिए।

२) प्रश्न नं. ८ अनिवार्य है ।

प्र. १ पर्यावरण की संकल्पना स्पष्ट करते हुए इ. एक सूमाचर के पर्यावरणीय दृष्टीकोन की चर्चा कीजिए । २०

प्र. २ ब्रिटीशकालीन भारत में परिस्थितीय सामधान तरीका और सामाजिक संघठन को स्पष्ट कीजिए । २०

प्र. ३ ब्रिटीश कालीन भारत के विकास की राज्य नीतियों और उनके परिणामों का वर्णन कीजिए । २०

प्र. ४ विविध विकास प्रकल्प और विस्थापन व पुर्नवसन के मुद्रों की चर्चा कीजिए । २०

प्र. ५ चिरंजीवी विकास की अवधारणा बताते हुए चिरजीवी विकास पर विवाद की चर्चा कीजिए । २०

प्र. ६ प्रदूषण और स्वास्थ के सन्दर्भ में नगरीय पर्यावरणीय मुद्रों की विस्तारपूर्वक चर्चा कीजिए । २०

प्र. ७ किन्ही दो का उत्तर लिखिए । २०

अ) भारत में पर्यावरणीय आन्दोलन

ब) बौधिक सम्पत्ति अधिकार

क) जल प्रदूषण

ड) जैव-विविधता

Code : 111102 **M.A. Distance - I (Fresh / Repeater) Exam.- May - 2017**

Date : 09 - 05 - 2017 **Sociology Environment and Society** **Marks - 100**

सूचना : १) प्रश्न क्र. १ ते ७ पैकी कोणतेही ४ सोडवा.

२) प्रश्न क्र. ८ अनिवार्य आहे.

प्र. १ पर्यावरणाची संकल्पना स्पष्ट करुन इ. एफ. शूमाकर यांच्या पर्यावरण विषयक दृष्टिकोनाची चर्चा करा. २०

प्र. २ ब्रिटीशकालीन भारतातील परिस्थितीकी (Ecology) निवासस्थाने आणि सामाजिक संघटन विशद करा. २०

प्र. ३ ब्रिटीशकालीन भारतातील विकासाविषयक धोरण आणि त्याचे परिणाम विशद करा. २०

प्र. ४ विविध विकास विषयक प्रकल्प आणि त्यातून होणारे विस्थापन आणि पुनर्वसन विषयी विस्ताराने चर्चा करा. २०

प्र. ५ चिरंतन विकासाची संकल्पना विशद करुन चिरंतन विकासाविषयक वादविवादाची विस्ताराने चर्चा करा. २०

प्र. ६ प्रदूषण आणि आरोग्याच्या संदर्भात नागरी पर्यावरणविषयक मुद्द्यांची सविस्तर चर्चा करा. २०

प्र. ७ उत्तर आणि दक्षिणेकडील वैश्विक पर्यावरणविषयक चळवळी विशद करा. २०

प्र. ८ खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा. २०

१) भारतातील पर्यावरण चळवळी

२) बौध्दिक मालमत्ता हक्क

३) पर्यावरण स्त्रीवाद (Ecofeminism)

४) पाणी प्रदूषण

५) जैवविविधता
